

zaaknummer 2014 W 1208

19 september 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden.

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van het Bisdom Rotterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 6 juni 2014.

Op 1 juli 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van Rotterdam.

Op 9 september 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen samen met haar zoon, de heer [naam] en heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden.

Namens het Bisdom is verschenen [naam], vicaris-generaal.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Vanaf haar twaalfde jaar zat klagster op [MULO] te [plaats]. Klagster wilde naar de grafische school/tekenacademie of dokter worden. Om tot de gewenste vervolgopleiding toegelaten te worden moest klagster in haar laatste jaar van de MULO het staatsdiploma halen. Dit staatsexamen mocht je alleen doen als je een goed cijfer voor godsdienstonderwijs had. Klagster had dit niet en moest op bijles. Aangeklaagde was aan het pastoraalteam van de [naam] parochie verbonden. Hij was geen leraar maar was wel regelmatig op de school aanwezig. Tijdens de godsdienstles, die werd gegeven door een non, kwam aangeklaagde wel eens wat vertellen. De godsdienstbijles die klagster moest volgen werd wel door aangeklaagde verzorgd.

In eerste instantie vond de bijles na schooltijd plaats in het schoolgebouw. Na verloop van tijd werd klagster echter door een non/onderwijzeres uit de klas gehaald en moest zij zich

melden bij aangeklaagde in zijn kamertje. In het kamertje van aangeklaagde moest klaagster naast aangeklaagde komen zitten. Aangeklaagde zei dat klaagster dichterbij hem moest komen zitten, omdat ze anders niet in de catechismus kon kijken. Vervolgens sloeg aangeklaagde een arm om klaagster heen en betastte haar borsten onder haar truitje. Met zijn hand ging hij via de onderrug van klaagster in haar onderbroek. Hij probeerde met zijn hand tussen de benen van klaagster te komen wat niet goed lukte, omdat klaagster niet mee werkte. Ook probeerde aangeklaagde via de achterkant van de broek van klaagster haar anus te betasten. Klaagster moest haar hand op het been en later op het geslachtsdeel van aangeklaagde leggen. Zij voelde dat aangeklaagde een erectie had. Klaagster moest haar hand naar voor en naar achter bewegen. Aangeklaagde bewoog ook zelf op-en-neer totdat hij een orgasme kreeg. Gedurende deze handelingen mocht klaagster aangeklaagde niet aankijken. Zij moest in de catechismus blijven kijken.

Deze zogenoemde bijlessen hebben er niet aan bijgedragen dat klaagster een beter cijfer kreeg voor godsdienstonderwijs. Uiteindelijk heeft klaagster geen staatsdiploma gekregen.

2.2. Klaagster is heel boos over het feit dat zij nooit naar de tekenacademie heeft kunnen gaan of een opleiding heeft kunnen volgen om dokter te worden.

Als gevolg van het misbruik door aangeklaagde gaat klaagster niet meer naar de kerk. Wel gelooft zij nog in God.

Klaagster heeft nooit aan iemand durven vertellen wat aangeklaagde haar heeft aangedaan. Pas jaren later heeft klaagster aan haar middelste zus verteld wat er was gebeurd. Zij heeft altijd het gevoel gehad dat zij nooit gehoord werd, terwijl dit voor klaagster wel heel belangrijk was. Ook heeft klaagster met haar kinderen en haar ex-man gedeeld wat aangeklaagde haar destijds aan heeft gedaan.

2.3. Klaagster wenst erkenning te ontvangen voor hetgeen haar destijds door aangeklaagde aan is gedaan. Dit is voor haar een belangrijk onderdeel om alle dingen die in haar jeugd zijn gebeurd te verwerken.

Klaagster vindt het belangrijk dat men weet wat er zich heeft afgespeeld. Mogelijk kan haar verhaal ter ondersteuning van andere klachten dienen.

Voorts wenst klaagster een financiële tegemoetkoming te ontvangen ter genoegdoening van het leed dat haar is aangedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop van Rotterdam heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat uit de persoonskaart van aangeklaagde blijkt dat hij van [dag] [maand] 1956 tot [dag] [maand] 1967 werkzaam was als kapelaan in de [parochie] te [plaats]. Een benoeming tot godsdienstleraar is niet aangetroffen. In zijn dossier zijn geen aanwijzingen of notities te vinden die het verhaal van klaagster kunnen bevestigen.

Daden van seksueel misbruik dienen, aldus de Bisschop, te allen tijde te worden afgekeurd.

Ter zitting heeft [vicaris-generaal] opgemerkt dat uit het verhaal van klaagster volgt dat aangeklaagde inderdaad geen godsdienstleraar was. Voorts heeft hij verklaard dat het een moeilijke zaak is en het verhaal van klaagster pijnlijk is.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 55 jaar verstreken sedert de feiten die klagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klagster schetst hebben plaatsgevonden. Tijdens de godsdienstbijles betastte aangeklaagde klagsters borsten, rug, billen en anus onder haar kleding. Klagster moest op haar beurt haar hand op het geslachtsdeel van aangeklaagde leggen en haar hand heen-en-weer bewegen totdat aangeklaagde een orgasme kreeg.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klagster haar verhaal heeft verteld. Voorts is ter zitting duidelijk geworden dat aangeklaagde inderdaad geen godsdienstleraar was op de [MULO] te [plaats] zoals de bisschop in zijn reactie stelt, maar dat hij soms als aanvulling in de godsdienstles wat kwam vertellen.

De verklaring van klagster wordt daarnaast ondersteund door de verklaring die haar zoon ter zitting heeft afgelegd, waarin hij heeft verteld dat hij rond zijn twaalfde/dertiende jaar van zijn moeder heeft gehoord over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Ook de zus van klagster heeft haar verhaal bevestigd in een schriftelijke verklaring. Hieruit volgt dat klagster al in haar jeugd aan haar zuster heeft verteld dat zij door aangeklaagde werd misbruikt.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik 16 jaar oud. Zij was voor een deel van aangeklaagde afhankelijk om haar staatsexamen te kunnen behalen. Aangeklaagde was voor haar iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klagster is aangedaan en een oprechte spijtbetuyging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Rotterdam de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 september 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. N.A.M. van Beelen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klaagster en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klaagster verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.